

એમ.એ.સેમેસ્ટર -૨
(વર્ષ: ૨૦૧૮-૧૯, ૨૦૧૯-૨૦, ૨૦૨૦-૨૧)
ગુજરાતી: પેપર - ૬ : તુલનાત્મક સાહિત્ય

હેતુ: વિદ્યાર્થીઓમાં સાહિત્યને મૂલવવા માટેનો તુલનાત્મક અભિગમ કેળવાય.

એકમ -૧ તુલનાત્મક સાહિત્ય : વ્યાખ્યા, વિભાવના અને લક્ષણો

એકમ -૨ તુલનાત્મક સાહિત્યના અભિગમો તથા કાર્યક્ષેત્ર.

એકમ -૩ 'ગાંધીની કાવડ' અને 'મહાભોજ' નવલકથાનો વિષયવસ્તુગત તુલનાત્મક અભ્યાસ

એકમ -૪ 'ગાંધીની કાવડ' અને 'મહાભોજ'નો રચનારીતિગત તુલનાત્મક અભ્યાસ.

સંદર્ભગ્રંથ:

૧. 'ગાંધીની કાવડ' - હરીન્દ્ર દવે, પ્રવીણ પ્રકાશન, રાજકોટ
૨. 'મહાભોજ' - મન્નુ ભંડારી, અનુ. ડૉ. ગિરીશ સોલંકી, પાશ્વે પ્રકાશન, અમદાવાદ
૩. તુલનાત્મક સાહિત્ય - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૪. તુલનાત્મક સાહિત્ય - ધીરૂ પરીખ
૫. તુલનાત્મક સાહિત્યની દિશામાં - અશ્વિન દેસાઈ
૬. તુલનાત્મક સાહિત્ય - ચૈતન્ય દેસાઈ
૭. તુલનાત્મક સાહિત્યની ભૂમિકા - ઈન્દ્રનાથ ચૌધરી
૮. તુલનાત્મક સાહિત્યભ્યાસ - વસંત બાપટ - અનુ. જયા મહેતા - જશવંતી દવે
૯. મન્નુ ભંડારી કા કથા સાહિત્ય - ગુલાબરાવ હાડે
૧૦. હિન્દી ઉપન્યાસ - નયે આયામ - ડૉ. દિલીપ મહેરા
૧૧. 'ગ્રંથ' - ઓગસ્ટ - ૧૯૮૫ - ગાંધીભાગીનું સ્વરૂપાંતર - મનોજ દરૂ
૧૨. તુલના સંદર્ભ - ડૉ. વિજય શાસ્ત્રી
૧૩. તુલનાત્મક સાહિત્ય ઉદભવ, વિકાસ અને સ્વરૂપચર્યા - દક્ષા ચૌહાણ
૧૪. સાઠોત્તરી હિન્દી ઉપન્યાસ
૧૫. સ્વાતંત્ર્યોત્તર હિન્દી ઉપન્યાસ

એમ. એ. સેમેસ્ટર-૨

(વર્ષ: ૨૦૧૮-૧૯, ૨૦૧૯-૨૦, ૨૦૨૦-૨૧)

ગુજરાતી : પ્રશ્નપત્ર-૭ : ભાષાવિજ્ઞાન-૧ (Linguistic-1) (core course:005)

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓ ભાષાવિજ્ઞાનની વિવિધ વિદ્યાશાખાઓ, ભાષાના ઘટકતત્વો, ધ્વનિનિર્માણ પ્રક્રિયા તથા ધ્વનિઓના વર્ગીકરણનો ખ્યાલ મેળવે.

એકમ : ૧ ભાષાવિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર

- ૧.૧ ભાષાવિજ્ઞાનનો વૈજ્ઞાનિક અભિગમ
- ૧.૨ ભાષાવિજ્ઞાનની વિવિધ શાખાઓનો પરિચય
- ૧.૩ ભાષાવિજ્ઞાનનો અન્ય વિજ્ઞાનો અને શાસ્ત્રો સાથેનો સંબંધ

એકમ : ૨ ધ્વનિવિજ્ઞાન (Phonetics)

- ૨.૧ ભાષાવિજ્ઞાનમાં ધ્વનિવિજ્ઞાનનું મહત્વ
- ૨.૨ ધ્વનિઘટકની વિભાવના
- ૨.૩ ધ્વનિવિજ્ઞાન (Phonetics) અને ધ્વનિતંત્રવિજ્ઞાન (Phonology) વચ્ચેના સંબંધ

એકમ : ૩ ધ્વનિનિર્માણની પ્રક્રિયા

- ૩.૧ વાણીના અવયવો અને તેનું કાર્ય
- ૩.૨ ધ્વનિઓનું વર્ગીકરણ
(અ) સ્વરોનું વર્ગીકરણ
(બ) વ્યંજનોનું વર્ગીકરણ

એકમ : ૪ માન્ય ગુજરાતીના ધ્વનિઓ

- ૪.૧ સ્વરો, અર્ધસ્વરો
- ૪.૨ વ્યંજનો
- ૪.૩ અક્ષર (Syllable)
- ૪.૪ સૂર
- ૪.૫ બલાઘાત (Stress)
- ૪.૬ સંગમ (જંકયર)
- ૪.૭ દીર્ઘત્વ

સંદર્ભગ્રંથ:

૧. ભાષાવિજ્ઞાન (સંવર્ધિત આવૃત્તિ-૧૯૭૮)	ડૉ. કે.બી. વ્યાસ
૨. ભાષા પરિચય (દ.ગુ.પ્રા.પુ.સહ. મંડળી પ્રકાશિત)	ડૉ. જે.ઓ. શાહ
૩. General Linguistics	R.H. Robins
૪. ભાષા પરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ	ડૉ. જયંત કોઠારી
૫. ગુજરાતી ભાષાનું ધ્વનિસ્વરૂપ અને ધ્વનિપરિવર્તન	ડૉ. પ્રબોધ પંડિત
૬. ગુજરાતી ધ્વનિવ્યવસ્થાની વિચારણા	પિંકી પંડ્યા
૭. ધ્વનિઘટકની વિભાવના	ભારતીબેન મોદી
૮. ગુજરાતી ભાષા	ડૉ. ટી.એન. દવે
૯. વ્યાકરણ વિમર્શ	ડૉ. ઊર્મિ દેસાઈ
૧૦. ભાષાવિજ્ઞાન પરિચય	રમેશ ત્રિવેદી
૧૧. ભાષા પરિચય - પોપ્યુલર પ્રકાશન	

એમ. એ. સેમેસ્ટર-૨
(વર્ષ : ૨૦૧૮-૧૯, ૨૦૧૯-૨૦, ૨૦૨૦-૨૧)
ગુજરાતી : પેપર-૮ : ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓમાં ગુજરાતી સાહિત્યની વિવેચન પરંપરા તથા કૃતિ મૂલ્યાંકન વિશેની સમજ કેળવાય.

એકમ-૧ : રા.વિ. પાઠકની કાવ્યવિભાવના.

કવિ અને કવિતા વિશેના રા.વિ.પાઠકના વિચારો.

રા.વિ.પાઠકના વિવેચનમાં 'રહસ્ય' સંજ્ઞા.

એકમ-૨ : ઉમાશંકર જોશીની કાવ્યવિભાવના.

કવિ અને કવિતા વિશેના ઉમાશંકર જોશીના વિચારો.

કવિકર્મ અને સર્જનપ્રક્રિયા વિશે ઉમાશંકર જોશીના વિચારો

કલા અને નીતિ અંગેના ઉમાશંકર જોશીના વિચારો.

એકમ-૩ : 'સુન્દરમ્'ની કાવ્યવિભાવના.

સાહિત્ય અને જીવનનો સંબંધ.

કાવ્યની ભાષા અંગેની વિચારણા.

સંક્રમણ વ્યાપાર અને સર્જક - ભાવકસંબંધ અંગેનો વિચારો.

એકમ-૪ : સુરેશ જોષીની કાવ્યવિભાવના.

સાહિત્યની કલાઅભિમુખતા અને શુદ્ધકળા વિશેના વિચારો.

રૂપનિર્મિતિ અંગેના વિચારો.

ભાષાકર્મ અને સંક્રમણવ્યાપાર અંગેના વિચાર.

સંદર્ભગ્રંથ:

૧. વિવેચનપોથી - શિરીષ પંચાલ
૨. કાવ્યવિવેચનની સમસ્યાઓ - શિરીષ પંચાલ
૩. કથોપકથન - સુરેશ જોશી
૪. વિવેચનનું વિવેચન - જયંત કોઠારી

૫. વાત આપણા વિવેચનની - શિરીષ પંચાલ
૬. આપણું વિવેચનસાહિત્ય - હીરાબેન પાઠક
૭. ગુજરાતી સાહિત્યવિવેચન - પ્રમોદકુમાર પટેલ
૮. સુરેશ જોષીથી સુરેશ જોષી - સુમન શાહ
૯. વિવેચક રા.વિ.પાઠક - સં. શિરીષ પંચાલ
- ૧૦.વિવેચક ઉમાશંકર જોશી - સં. શિરીષ પંચાલ
- ૧૧.વિવેચક 'સુન્દરમ્' - સં. શિરીષ પંચાલ
- ૧૨.વિવેચક સુરેશ જોષી - સં. શિરીષ પંચાલ

એમ. એ. સેમેસ્ટર-૨
(વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯, ૨૦૧૯-૨૦, ૨૦૨૦-૨૧)
ગુજરાતી : પેપર-૯ (A) : અનુઆધુનિક સાહિત્ય (Elective Course-002)

હેતુ: વિદ્યાર્થીઓને અનુઆધુનિકતાની વિભાવના સમજાય તથા કૃતિનો અનુઆધુનિક સંદર્ભમાં આસ્વાદ કરી શકે.

એકમ: ૧: અનુઆધુનિકતાની વિભાવના

એકમ: ૨: નારીચેતના અને દલિતચેતના

એકમ: ૩: 'ઓથાર' - મીનલ દવે, અરુણોદય પ્રકાશન, અમદાવાદ

એકમ: ૪: 'કાળો અંગ્રેજ' - ચિન મોદી - પાર્થ પ્રકાશન, અમદાવાદ

સંદર્ભગ્રંથ:

- અનુઆધુનિકતાવાદ અને આપણે - સુમન શાહ
આધુનિકોત્તર સાહિત્ય : સંપા. સુધા પંડ્યા
પ્રતિબદ્ધ - ભરત મહેતા
પ્રત્યાયન - ભી.ન. વણકર
વિશેષ - ઈલા નાયક
વાર્તાસંદર્ભ - શરીફા વીજળીવાળા
શતરૂપા - શરીફા વીજળીવાળા
દલિતસંવેદના અને સાહિત્ય - નાથાલાલ ગોહિલ
ગુજરાતી દલિતસાહિત્યનાં લેખાં જોખાં - સંપા. નાથાલાલ ગોહિલ
દલિત સંપ્રત્યય - નરેશ વાઘેલા
દલિતસાહિત્ય - સંપા. ગુણવંત વ્યાસ
ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તામાં દલિતસંવેદના - જયશ્રી સોલંકી
શબ્દસૃષ્ટિ - (દલિતસાહિત્ય વિશેષાંક-નવે.૨૦૦૩)
'ચિનુ મોદી' 'શબ્દસર' સામયિકનો વિશેષાંક
'નવલકથાકાર ચિનુ મોદી' - 'શબ્દસર' સામયિક - નવે.-૨૦૧૭, પા. ૫૪ થી ૬૫

એમ. એ. સેમેસ્ટર - ૨
(વર્ષ : ૨૦૧૮-૧૯, ૨૦૧૯-૨૦, ૨૦૨૦-૨૧)
ગુજરાતી : પેપર-૯ (B) : ડાયોસ્પોરિક સાહિત્ય
કૃતિ: 'એક અજાણ્યા ગાંધીની આત્મકથા' - નટવર ગાંધી, ઈમેજ પબ્લિકેશન, મુંબઈ

હેતુ: વિદ્યાર્થીઓ ડાયોસ્પોરિક સાહિત્યથી માહિતગાર થાય.

એકમ : ૧ ડાયોસ્પોરિક સાહિત્ય : સંજ્ઞા, વિભાવના અને સ્વરૂપ ચર્ચા

એકમ : ૨ ગુજરાતી ડાયોસ્પોરિક સાહિત્ય પરિચય

વાર્તા, નવલકથા, કવિતા સંદર્ભ

એકમ : ૩ આત્મકથા સ્વરૂપ

જીવનકથા, આત્મકથા અને રેખાચિત્ર વચ્ચેનો ભેદ

એકમ : ૪ 'એક અજાણ્યા ગાંધીની આત્મકથા' - નટવર ગાંધી

- સર્જક જીવન-કવન પરિચય
- 'એક અજાણ્યા ગાંધીની આત્મકથા' કૃતિનો અભ્યાસ

સંદર્ભગ્રંથ :

૧. બ્રિટનમાં ગુજરાતી ડાયસ્પોરા : ઐતિહાસિક અને સાંપ્રત પ્રવાહો, મકરંદ મહેતા, શિરીન મહેતા, વિશ્વ ગુજરાતી સમાજ, અમદાવાદ, ૨૦૦૮
૨. બ્રિટનમાં ગુજરાતીઓ, પ્રવીણ ન. શેઠ, જગદીશ દવે, ગુજરાતી સાહિત્ય અકાદમી, ૨૦૦૭
૩. બ્રિટિશ ગુજરાતી ડાયસ્પોરા કાવ્યધારા, સંપા. ડૉ. બળવંત જાની. પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, ૨૦૧૪
૪. અમેરિકામાં ભારતીયો, પ્રવીણ ન. શેઠ, ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી, ૨૦૦૧
૫. અમેરિકામાં કેટલાંક ગુજરાતી સર્જકો, મધુસુધન કાપડિયા, ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી, ૨૦૧૧
૬. અદમ ટંકારવીની ડાયસ્પોરા કવિતા, સંપા. ડૉ. બળવંત જાની. પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, ૨૦૧૦
૭. અહમદ 'ગુલ'ની ડાયસ્પોરા કવિતા, સંપા. ડૉ. બળવંત જાની. પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, ૨૦૧૨

શબ્દસૃષ્ટિ : નવેમ્બર : ૨૦૧૫ **૨૦૪

૮. પંકજ વોરાની ડાયસ્પોરા કવિતા, સંપા. ડૉ. બળવંત જાની. પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, ૨૦૧૦
૯. દીપક બારડોલીકરની ડાયસ્પોરા કવિતા, સંપા. ડૉ. બળવંત જાની. પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, ૨૦૧૦

- ૧૦.ભારતની પંકજની ડાયસ્પોરા કવિતા, સંપા. ડૉ. બળવંત જાની. પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, ૨૦૧૨
૧૧. ડાયસ્પોરા સારસ્વત જગદીશ દવે, સંપા. ડૉ. બળવંત જાની. પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, ૨૦૦૯
૧૨. સાતે અશ્વો શોધે સૂરજ, જગદીશ દવે, ગાર્ડી રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ડાયસ્પોરાલ સ્ટડીઝ, રાજકોટ, ૨૦૧૩
૧૩. ડાયસ્પોરા અને પન્ના નાયકની કવિતા, સંપા. નૂતન જાની, શ્રી ના.દા.દા. મહિલા વિદ્યાપીઠ-મુંબઈ, ૨૦૦૭
૧૪. પન્ના નાયકનું ડાયસ્પોરા સાહિત્યવિશ્વ, સંપા. ડૉ. બળવંત જાની, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, ૨૦૧૨
૧૫. પ્રીતિ સેનગુપ્તાનું ડાયસ્પોરા સાહિત્ય, સંપા. ડૉ. બળવંત જાની, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, ૨૦૧૨
૧૬. આદિલ મન્સૂરીનું ડાયસ્પોરા કાવ્યવિશ્વ, સંપા. ડૉ. બળવંત જાની, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, ૨૦૧૨
૧૭. શકુર સરવૈયાનું ડાયસ્પોરા કાવ્યવિશ્વ, સંપા. ડૉ. બળવંત જાની, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, ૨૦૧૪
૧૮. ડાયસ્પોરા વિભાજન અને સિંધી ડાયસ્પોરા સાહિત્ય, નૂતન જાની, 'તથાપિ' માર્ચ-મે, ૨૦૧૦
૧૯. Indian Diasporic Literature in English, Arvindkumar Jha and Rmakumr Naik, Crecent Publication corporation, New Delhi, 2014
૨૦. Globle Indian Diaspora (history, culture and identity), Ed. Ajaykumar Sahoo and laxmi Narayan Kadekar, Rawat Publication, Jaipur, 2014
૨૧. Indian Diaspora, Riocha Dewani, Books Enclave, Jaipur, 2013
૨૨. Indian Diaspora and translationalism, Ed. Ajaykumar Sahoo and micheel baas, Rawat publication, Jaipur, 2013

શૈક્ષણિક વર્ષ - ૨૦૧૮-૧૯ થી અમલમાં આવનાર નવા પ્રશ્નપત્ર (વૈકલ્પિક)
(ગુજરાતી વિભાગના વિદ્યાર્થીઓ માટે)

એમ. એ. સેમેસ્ટર-૨ (Elective Course-001)

ગુજરાતી : પેપર - ૯ (સી) : સાહિત્ય અને ઇતિહાસ

હેતુ :- સ્પેશિયલ આસિસ્ટન્ટ પ્રોગ્રામ હેઠળ દાખલ કરાયેલ આ પ્રશ્નપત્રમાં સાહિત્ય અને ઇતિહાસના સંબંધની સમજ વિકસે.

એકમ ૧ : ઇતિહાસની સમજ, કાર્યક્ષેત્ર, કાર્યપદ્ધતિની સમજ.

એકમ ૨ : ઇતિહાસ લેખનના સાધનો અને સાહિત્યની સામગ્રીનો અભ્યાસ.

એકમ ૩ : ગુજરાતનો સોલંકીકાળ - ઇતિહાસ, સાહિત્યકૃતિઓ અને પ્રમુખ સર્જકોનો અભ્યાસ.

એકમ ૪ : 'જય સોમનાથ' - (ક.મા.મુનશી) ના આધારે સાહિત્ય અને ઇતિહાસના સંબંધની તપાસ.

સંદર્ભગ્રંથ :

૧. ક.મા.મુનશી - સં. જગદીશ ગૂર્જર - વી.ન.દ.ગુ.યુનિ., સુરત પ્રકાશન
૨. ગુજરાતનો રાજકીય અને સામાજિક ઇતિહાસ -પરીખ ર.છો. અને શાસ્ત્રી હરિપ્રસાદ ગં.
૩. પરિષદ પ્રમુખોના વ્યાખ્યાન - ગુજ. ઇતિહાસ પરિષદ, ભો.જે. વિદ્યાભવન
૪. ગુજરાત : એક દર્શન - પ્રાચ્ય વિદ્યામંદિર, એમ. એસ. યુનિ., વડોદરા
૫. સાહિત્ય : માનસશાસ્ત્ર, સમાજશાસ્ત્ર અને ઇતિહાસ સંદર્ભ - નરેશ શુક્લ - ફલેમિંગો પ્રકાશન
૬. 'સંબોધિ' ના અંકો, એલ. ડી. ઇન્ડોલોજી, અમદાવાદ
૭. હુત:શેષ - રસિકાલાલ છો. પરીખ, ગુજરાત વિદ્યાસભા, અમદાવાદ
૮. નવલકથા : સ્વરૂપ અને વૈવિધ્ય - શિરીષ પંચાલ, અરુણોદય પ્રકાશન, અમદાવાદ
૯. કલાકારનો ઇતિહાસબોધ - ભરત મહેતા, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
૧૦. 'જય સોમનાથ' - ક. મા. મુનશી, ગૂર્જર પ્રકાશન

એમ. એ. સેમેસ્ટર-૨

(વર્ષ : ૨૦૧૮-૧૯, ૨૦૧૯-૨૦, ૨૦૨૦-૨૧)

(Multi Disciplinary - 002)

ગુજરાતી : પેપર ૧૦ (A) : સાહિત્ય અને ફિલ્મ (Literature & Film)

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓ સાહિત્ય અને ફિલ્મ નિર્માણનો અભ્યાસ કરી શકે.

એકમ: ૧: ફિલ્મનિર્માણની પ્રક્રિયા

એકમ: ૨: સાહિત્ય અને ફિલ્મકળા સ્વરૂપ સંદર્ભ સામ્ય-ભેદ

એકમ: ૩: 'ધાડ'- ('જયંત ખત્રીની શ્રેષ્ઠ વાર્તા' માંની 'ધાડ'-વાર્તા અને 'ધાડ'-પરેશ નાયકની ફિલ્મ)

એકમ: ૪: 'સૂરજ કા સાતવાં ઘોડા'-(હિન્દી) ધર્મવીર ભારતીની નવલકથા ભારતીય જ્ઞાનપીઠ, ન્યુ દિલ્હી.
અને 'સૂરજ કા સાતવાં ઘોડા'- શ્યામ બેનેગલની ફિલ્મ.

સંદર્ભગ્રંથ:

૧: 'પ્રત્યક્ષ'ની લેખમાળા - અમૃત ગંગર

૨: 'સમીપે'ના લેખો - શિરીષ પંચાલ

૩: ગુજરાતીમાં ફિલ્માવલોકન - અભિજિત વ્યાસ

૪: ફિલ્મની સીડીઓ

૫: કથા પટકથા - વાણી પ્રકાશન

૬: રૂપાંતર - અમૃત ગંગર, અરુણોદય પ્રકાશન

૭: કેમેરાની આંખે સાહિત્ય - દષ્ટિ પટેલ, સંજીવની પ્રકાશન

૮: સાહિત્ય - સિનેમાનો અનુબંધ, મહિપતસિંહ રાઓલજી

એમ. એ. સેમેસ્ટર-૨

(વર્ષ : ૨૦૧૮-૧૯, ૨૦૧૯-૨૦, ૨૦૨૦-૨૧)

(**Multi Disciplinary - 002**)

ગુજરાતી : પેપર-૧૦ (બી) : લોકપ્રિય સાહિત્ય

હેતુ : વિદ્યાર્થીઓને લોકપ્રિય સાહિત્ય અને શિષ્ટ સાહિત્ય વચ્ચેનો ભેદ સમજવા મળે.

એકમ : ૧ લોકપ્રિય સાહિત્યની વિભાવના અને લક્ષણો તથા પ્રેરક પરિબળો.

એકમ : ૨ શિષ્ટ સાહિત્ય અને લોકપ્રિય સાહિત્ય વચ્ચેનો ભેદ, લોકભોગ્ય અને લોકપ્રિય વચ્ચેનો ભેદ.

એકમ : ૩ 'આયનો' - અશ્વિની ભટ્ટ, નવભારત પ્રકાશન, અમદાવાદ

એકમ : ૪ 'ભેદભરમ' - હરકિસન મહેતા, પ્રવીણ પ્રકાશન, રાજકોટ

-: સંદર્ભગ્રંથ :-

૧. અનુઆધુનિક સંજ્ઞાકોશ - જયંત ગાડીત
૨. સાહિત્યકા સમાજશાસ્ત્ર - મેજર પાંડે - હરિયાણા અકાદમી
૩. 'સમીપે' નાં અંકોમાં લોકપ્રિય સાહિત્યની ચર્ચા - સં. શિરીષ પંચાલ
૪. આપણી કથા - જયંત ગાડીત
૫. ગુજરાતી નવલકથા - રઘુવીર ચૌધરી અને રાધેશ્યામ શર્મા, યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ